

Činnosť Komisie námetovej filatelie ZSF v roku 2012

KNF ZSF mala počas roku 2010 evidovaných 3 členov: Vojtech Jankovič, predseda, Jozef Gál, podpredseda, Ján Gróf, člen. Okrem toho bol predbežne navrhnutý ale oficiálne neschválený spolupracovník komisie František Divok (v súčasnosti sa venuje viac poštovej histórii, tak od svojho zámeru stať sa plnohodnotným členom námetovej komisie na vlastnú žiadosť odstúpil).

1. Organizačná činnosť

V roku 2012 sa neuskutočnili žiadne schôdze KNF ZSF (cieľom nebolo ušetriť financie ZSF, i keď ako pozitívny efekt sa to dá hodnotiť). Členovia sa stretávajú individuálne, prípadne korešpondenčne. Veľký problém spôsobuje, že J. Gál nekomunikuje formou emailu, čo považujem v súčasnosti za vážny nedostatok.

Odchod bývalých členov komisie: E. Lechnerová, J. Maniaček, st. a F. Sopko a neschopnosť nájsť za nich adekvátnu náhradu, boli hlavnými dôvodmi veľmi nízkej aktivity komisie. Jediným členom, ktorého aktivity možno do činnosti komisie zaradiť je V. Jankovič (viď nižšie). Činnosť komisie takouto formou sa javí ako neefektívna (prakticky zbytočná), preto žiadame vedenie ZSF o pomoc a spoluprácu pri hľadaní formy, ktorá by priniesla členom ZSF väčší prínos. Pretože predpokladám, že s podobným problémom zápasia aj iné komisie, navrhujem zorganizovať „okruhly stôl“ a snažiť sa riešiť problémy efektívnej práce ZSF celoplošne. V rámci svojich možností ponúkam aktívnu spoluprácu.

2. Zvyšovanie odbornosti a publikačná činnosť

Členovia komisie publikovali skúsenosti, poznatky a nové smery v námetovej filatelii v rámci svojich možností a na základe záujmu vydavateľov periodík, katalógov a iných publikácií. Žiaľ, podľa záznamov z roku 2012 bol objem takéhoto publikovania nulový (desi najmä nezáujem redaktorov zväzového periodika Spravodajca ZSF a organizátorov výstav, ktorí ako keby zabudli, že výstavný katalóg nemá len propagovať výstavu, ale bolo zvykom prinášať v ňom aj odborné informácie).

Jedinou publikačnou (a edukačnou) výnimkou sú aktivity V. Jankoviča, ktorý prevádzkuje filatelistický portál www.postoveznamky.sk (túto aktivitu vykonáva mimo činnosti člena námetovej komisie, ale býva zvykom do činnosti zaraďovať všetky aktivity jej členov, takže „aby sme v hanbe nezostali“ uvádzame ich aj tu). Aj napriek tomu, že vedenie ZSF nazerá na tento projekt s veľkou nedôverou (dozvedel som sa, že si dokonca myslia, že ide o komerčný projekt a jeho prevádzkovateľ sa snaží na ZSF zarobiť!) a stále sa nedarí dosiahnuť rozumnú formu spolupráce, ktorá by priniesla prospech členom ZSF, na portáli sú publikované nové odborné i popularizačné články venované tematickej filatelii (ich zoznam možno nájsť priamo na portály v sekcii Aktuality - > Články a informácie). Autorom týchto článkov je buď priamo V. Jankovič ale ďalší spolupracovníci (žiaľ, žiadny z nich nie je členom komisie).

Ako pozostatok z minulých rokov existujú aspoň na papieri tzv. námetoví konzultanti, ktorí majú poskytovať odborné rady pre zberateľov a vystavovateľov v 11 zberateľských námetoch. Aj vzhľadom na to, že gro týchto aktivít v minulosti poskytovali bývalí členovia komisie, nepoznám podrobnosti týchto aktivít a musím ich hodnotiť ako prakticky nulové (s výnimkou konzultácií V. Jankoviča, viď nižšie). Je to škoda, lebo nápad to nebol zlý. Na druhej strane z vlastnej skúsenosti musím zodpovedne priznať, že táto aktivita je pekná na papieri ale dosť žalostná v realite, lebo aj ľudia, ktorí sú nominovaní za námetových konzultantov majú často problémy

s elementárnymi základmi tematickej filatelie a preto ich pôsobenie v tejto oblasti (ak vôbec nejaké je) nemožno pokladať za významný prínos. Bolesťne to súvisí s takmer nulovou aktivitou ZSF a jeho odborných komisií (vrátane námetovej) na poli vzdelávania členov a porotcov a tiež s minimálnym záujmom členov o odborný rast. Ak sa takí nájdú, väčšinou ide len o ich individuálny záujem a často strastiplné hľadanie, kto by mohol a vedel pomôcť. Opäť pekný námet na spoločné zamyslenie a hľadanie rozumnej (spoločnej!) cesty.

Svoje konštatovania opieram o vlastné skúsenosti pri stretnutiach so zberateľmi a vystavovateľmi a pri hodnotení vystavených exponátov na výstavách. Počas roka 2012 som poskytoval odborné konzultácie a pomoc pri tvorbe nových a existujúcich exponátov mnohým dospelým aj mladým filatelistom (zoznam priložím na vyžiadanie). Okrem iného jedinému aktívnemu krúžku mladých filatelistov v Bratislave, ktorý našu spoluprácu (ale hlavne prácu vedúcej D. Schmidtovej) dokázal pretaviť do troch nových mládežníckych exponátov a propagačnej výstavky, ktorá sa uskutoční v decembri 2012 a kde budeme pravdepodobne ponúkať pomoc a konzultácie mladým zberateľom.

Súčasťou činnosti komisie zameranej na zvyšovanie odbornosti zberateľov a vystavovateľov boli odborné podujatia, ktorých sa, žiaľ, aktívne nezúčastnil nikto z členov komisie. Ak na nich zazneli príspevky z oblasti tematickej filatelie, neboli komisiou nijako koordinované, takže sa ku nim komisia nehlási (a nepovažujem za férové v tejto správe ich uvádzať).

V oblasti publikačnej bývalí ani súčasní členovia neplnia prísľub o vypracovaní informácií do Filatelistických motívov 1997, 1998 a 1999. Žiaľ, ukazuje sa, že tento projekt sa asi nepodarí oživiť, čo je veľká škoda, lebo v minulosti vydávanie Filatelistických motívov patrilo k základným výstupom fungovania námetovej komisie. Ako som uviedol niekoľkokrát, existuje možnosť Filatelistické motívy spracovať a vydať v elektronickej forme cez portál www.postoveznamky.sk, ku tomu však treba väčší záujem a rozumnú dohodu o spolupráci zo strany ZSF.

Ďalšie nespĺnené body z minulosti boli zoznamy tematických exponátov (čiastočne sa darí v spolupráci s A. Tekelom ako predstaviteľom výstavnej komisie), ale veľmi by som tieto zoznamy nepreceňoval a nezorganizovanie tematického seminára. To druhé je čiastočne vina aj vedenia komisie, ale hlavne organizátorov výstav a podujatí (výstava POPRADFILA 2012, Dni filatelie Slovenska), ktorých organizátori aj napriek výzvam predsedu tematickej komisie neboli schopní poskytnúť priestory a rezervovať čas na odborné podujatie tohto typu (o nezájme zaradiť odborné príspevky do katalógov som už písal vyššie).

Okrem uvedeného odborné konzultácie z oblasti tematickej filatelie poskytuje V. Jankovič aj v rámci pravidelných stretnutí záujemcov o filateliu RANDE v Rendez-vous (Bratislava).

3. Tvorba a vystavovanie exponátov

V roku 2012 sa na Slovensku konala súťažná výstava POPRADFILA 2012, na ktorej vystavili námetoví filatelisti 8 (II. stupeň) a 11 (III. stupeň) štandardných tematických exponátov a 1 tematický exponát v otvorenej triede. Bolo by celkom príjemné zaradiť tieto exponáty a ich rozvoj pod činnosť námetovej filatelie, ale nespĺnilo by to význam. Ak sa členovia komisie nejakým spôsobom o tieto úspechy pričínili, tak len kvôli individuálnemu záujmu a z titulu svojich funkcií ako porotcovia. I keď musím priznať, že ako člen komisie som intenzívne konzultoval viaceré vystavených exponátov v kategórii dospelých a mládeže. A to aj post – po výstave, keď niektorí vystavovatelia prejavili záujem svoje exponáty ďalej rozvíjať.

V tejto oblasti stojí sa zväženie zintenzívnenie spolupráce medzi námetovou komisiou a komisiou mládeže, kde som identifikoval pri hodnotení a rozvíjaní mládežníckych exponátov vážne medzery vyplývajúce z nesledovania trendov námetovej filatelie a ich premietaní do mládežníckej filatelie. O tomto probléme som diskutoval s predsedom komisie mládeže J. Oškom na výstave

POPRADFILA 2012 a verím, že aspoň trochu pohnú ľady dopredu. O tejto problematike mám celkom dobré informácie, lebo v rámci konzultácii poskytujem rady P. Ondrejčkovej z ČR, ktorá je autorkou vynikajúcich a v „našich“ pomeroch výrazne ostatné prevyšujúce tematické exponáty. Žiaľ, vystavovateľka až príliš tvrdo pocítila, že to, čo ju učia vedúci krúžkov a domáci tematickí odborníci už vo svete dávno neplatí a keď chce byť aspoň trochu úspešná, musí omnoho viac komunikovať so zahraničím a hľadať informácie, ktoré u nás nie sú dostupné (myslím, že situácia v ZSF je veľmi podobná tej v SČF, žiaľ, mi nemáme ani tú jedinou vystavovateľku).

Potrebujeme permanentné vzdelávanie, vzdelávanie a vzdelávanie. A preto je len smutné, že na tieto účely nie sme schopní využívať aj tých zopár akcií, ktoré sú na tento účel ako stvorené: súťažné a nesúťažné filatelistické výstavy (pohovory porotcov s vystavovateľmi sú nutným nie však postačujúcim riešením), Dni filatelie Slovenska, Bratislavské zberateľské dni a iné podujatia.

A na okraj uvediem, že tvorba tematických exponátov otvorenej triedy ide na úkor tvorby štandardných tematických exponátov, čo znižuje kvalitu a konkurenciu. Vzhľadom na to, že vlna záujmu o otvorenú triedu čiastočne opadáva, odporúčame vystavovateľom opäť sa sústrediť na štandardné tematické exponáty. V tomto zmysle boli hodnotené exponáty na výstave POPRADFILA 2012 a vystavovateľom porota odporučila pokračovať v tvorbe exponátov v tematickej triede.

4. Porotcovská činnosť

Ako národný porotca pracoval jeden člen komisie a to V. Jankovič, ktorý okrem samotného hodnotenia exponátov porotca na výstave POPRADFILA 2012), pracoval aj na ďalšom vzdelávaní ďalších tematických porotcov a to formou osobných konzultácií (A. Urminský, F. Sopko). Okrem toho V. Jankovič viedol tematickú sekciu a prednášal na medzinárodnom seminári porotcov v Budapešti.

V príprave na zväzového porotcu v triede tematickej filatelie boli pôvodne štyria námetoví kandidáti, po oslovení predsedom KP ZSF ostal len jeden: M. Šajgalík (Nitra). Žiaľ, komisia porotcov v osobe predsedu M. Bachratého a so súhlasom predsedu námetovej komisie V. Jankoviča jeho žiadosť neakceptovala kvôli nízkej úrovni jeho tematických exponátov, ktoré nedávajú predpoklad na pokračovanie v porotcovskom konaní. Po predložení aspoň jedného tematického exponátu dostatočnej úrovne, môže byť M. Šajgalík opätovne zaradený do porotcovskej prípravy.

Škoda, že komisia porotcov ZSF sa v roku 2012 ani raz nezišla, aby jej členovia získali ďalšie poznatky v hodnotení tematických exponátov.

5. Medzinárodná spolupráca

So zahraničnými námetovými filatelistami spolupracovali členovia komisie individuálne a bez akéhokoľvek nároku na uvádzanie tejto spolupráce ako zmysluplnej náplne práce komisie.

V Bratislave, 28. November 2012.

Vypracoval Vojtech Jankovič, predseda KNF ZSF